

Betere aanpak seksuele intimidatie geneeskundestudenten

Emily Boersma, De Geneeskundestudent

Seksuele intimidatie van geneeskundestudenten is een groot probleem en blijkt lastig aan te pakken. Studenten vinden het vaak moeilijk om een melding te maken, omdat zij bang zijn dat de melding niet anoniem verloopt.¹ Toch is het belangrijk dat seksuele intimidatie gemeld wordt. Er kan namelijk actie ondernomen worden wanneer meerdere meldingen zijn gemaakt.

Hoe gaan faculteiten om met seksuele intimidatie? En is de meldingsprocedure voor seksuele intimidatie de laatste jaren verbeterd? Om deze vragen te kunnen beantwoorden, heeft De Geneeskundestudent (het voormalig KNMG Studentenplatform) een inventarisatie gedaan.

Seksuele intimidatie: de feiten

Uit de jaarlijkse enquête van De Geneeskundestudent in 2006 bleek dat 11 procent van de bachelorstudenten en 21 procent van de coassistenten tijdens hun opleiding geconfronteerd werd met seksuele intimidatie.^{2,3} Daders van seksuele intimidatie waren veelal stafleden en arts-assistenten, maar ook patiënten en medestudenten maakten zich hier schuldig aan. Ondanks de hoge prevalentie, werd seksuele intimidatie weinig gemeld. Slechts 7 procent van de geneeskundestudenten maakte een melding bij een vertrouwenspersoon van de faculteit.¹ De Geneeskundestudent riep faculteiten op om seksuele intimidatie bespreekbaar te maken en de meldingsprocedure inzichtelijker te maken. In 2012 deed De Geneeskundestudent opnieuw een inventarisatie onder geneeskundestudenten naar het voorkomen van seksuele intimidatie, om te toetsen of het aantal studenten dat seksueel geïntimideerd werd lager was dan in 2006 en of seksuele intimidatie vaker gemeld werd. De cijfers waren niet veel veranderd: 11,8 procent van de bachelor-studenten en 18,4 procent van de coassistenten voelde zich wel eens seksueel geïntimideerd.⁴ Nog steeds maakte maar 13,3 procent van de studenten, die zich seksueel geïntimideerd voelden, een melding bij een vertrouwenspersoon.¹ Aangezien de prevalentie nog steeds hoog was en seksuele intimidatie te weinig gemeld werd, werd een oproep gedaan aan de faculteiten om maatregelen te nemen tegen seksuele intimidatie en met name de meldingsprocedure te verbeteren.⁴ Daarnaast heeft De Geneeskundestudent samen met VNVA een overlegpunt ingesteld, waar studenten anoniem melding kunnen maken van seksuele intimidatie. Dit overlegpunt is bereikbaar via een speciaal mailadres waardoor vertrouwelijkheid gewaarborgd is: overlegpunt.seks.intimidatie@vnva.nl.

Wat is nodig voor de aanpak van seksuele intimidatie?

Het is belangrijk dat studenten terecht kunnen bij een vertrouwenspersoon. Bij deze vertrouwenspersoon kunnen zij een melding maken, eventueel anoniem, maar kunnen zij ook praten en steun zoeken. Om een melding bij een vertrouwenspersoon zo goed mogelijk te laten verlopen, is het belangrijk om een protocol te hebben met een duidelijk stappenplan. Er moet beschreven zijn bij wie je een melding moet maken voor welke situatie en daarnaast moet het verdere verloop duidelijk zijn. Naast de wenselijkheid van een goed protocol is het belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan omgang met seksuele intimidatie in het curriculum. In de masterfase, bij voorkeur vóór het begin van de coschappen, kan er bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining worden gegeven in de vorm van een werkgroep met casussen over ongewenst gedrag.

De inventarisatie

Om te toetsen of de veranderingen merkbaar zijn, heeft De Geneeskundestudent in het najaar van 2014 een inventarisatie gedaan van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de vertrouwenspersonen van de faculteiten. Daarnaast is de meldingsprocedure na seksuele intimidatie en de aandacht voor seksuele intimidatie in het curriculum onderzocht.

Uit de inventarisatie is gebleken dat op alle faculteiten een vertrouwenspersoon aanwezig is. De meeste vertrouwenspersonen zijn gemakkelijk te vinden op internet, zoals op de website van de universiteit. Ook is de informatie op de webpagina's vaak duidelijk. De vertrouwenspersoon is nog niet op alle faculteiten onafhankelijk. Dit is wel aan te raden, omdat studenten aangeven dat zij dit op prijs stellen. Verder bleek uit de inventarisatie naar voren te komen dat bij de meeste faculteiten een duidelijk protocol aanwezig is. Drie faculteiten hebben echter geen protocol of een protocol zonder stappenplan. Aangezien een goed stappenplan meer duidelijkheid creëert voor de student en de drempel verlaagt om seksuele intimidatie te melden, is het opnemen van een stappenplan in het protocol aan te raden. Op alle faculteiten wordt aandacht besteed aan seksuele intimidatie in het onderwijs, maar nog niet alle faculteiten hebben een weerbaarheidstraining. Op dit punt valt dus zeker nog iets te verbeteren.

Conclusie

Alle faculteiten hebben sinds de inventarisatie van 2012 het onderwerp seksuele intimidatie opgepakt; zij hebben geprobeerd de meldingsprocedure te verbeteren. Overal is een vertrouwenspersoon aanwezig en de meeste faculteiten hebben een protocol. Daarnaast is een overlegpunt van de VNVA en De Geneeskundestudent. Er is dus al veel bereikt. De Geneeskundestudent is wel van mening dat er in het onderwijs meer aandacht besteed mag worden aan seksuele intimidatie, bijvoorbeeld met behulp van werkgroepen of weerbaarheidstrainingen. We zijn er nog niet, maar we zijn met zijn allen hard bezig om seksuele intimidatie aan te pakken!

¹ Van Sprang N, de Klerk C, Boersma H. Naaktfoto's tussen twee patiënten door. Seksuele intimidatie van coassistenten komt nog steeds veel voor. Medisch Contact. 2013.

² Onderzoeksrapport enquête KNMG Studentenplatform, 2006. K Groeneveld, 'Seksuele intimidatie: tot hier en niet verder'. Arts in Spe 2007;1:24-7.

³ K. Groeneveld. Seksuele intimidatie: tot hier en niet verder. Arts in Spe 2007;1:24-7.

⁴ Rapport KNMG studentenplatform 2012, Boersma H, de Klerk C, van Sprang N. Seksuele intimidatie van studenten blijft een probleem, Schokkend en Genant. Arts in Spe. 2013.